

Nemzeti Társalkodó.

Februarius' 23-dik napján 1855.

A' szerelem-szarándok.

(végzet)

Mihelyt béestveledett szárnyra kelt a' bagoly, vizsgálódva lebegett a' setétségtől borított Toledo felett, 's majd házfedelekre majd kéményekre szálla. Azután a' kőszál tetőre, a' királyipalota felé vette útját, ott eszterhákon tornáczkón kémlelődött, 's meredt nagy szemeivel minden hasadékon minden ablakon békandikált, úgy hogy vagy két főrendü kisaszszonyok tőle megijedtekben el is ájultak. Csak midőn a' szürkülő hajnal a' hegyek felett pitymallani kezde akkor tért haza éjjeli vándorlásiból, 's mindent mit látott a' királyfinak elbeszélé.

„Míg én a' palota legmagasabb tornyal egyike körül lebegtem“ így beszéle: „egy ablakon által egy szép királylányt láttam-meg. Ágyra dőlve volt ő, szolgálóleányok 's orvosok vették körül, de tudni sem akart szolgálatjokról segedelmekről. Mikor ezek eltávoztak, láttam, hogy kebléből egy levélkét húzott elé, azt olvasgatta, csókolta, 's han-

gos panaszokra fakada, úgy hogy, bár mely filozof legyek, lehetetlen vala meg nem illetődnöm. “

Ezen tudósítások nagyon megilleték az Ahmed érzékeny szivét. „Ugy van, igazak szavaid, ó bölcs Eben Bonabben, “ így kiálta-fel: „gond bánat és álmatlan éjek a’ szeretők sorsa. Allah őrizze a’ királylányt emésztő befolyásától annak mit szerelemnek neveznek. “

Ezutáni hírek is erősíték a’ bagoly tudósításit. A’ városban köz nyúgtalanság’s zavarodás uralkodott. Aldegonda a’ palota legmagassabb tornyába vitetett, ’s ennek minden bejáratára kemény őrizet téteték. A’ királylányt emésztő melánkolia foglalta-el, mi-nek okát senki sem találhatta-ki. — Minden táplálatot eltaszított magától, ’s füleit minden vigasztalástól elfordította. A’ legtanúltabb orvosok sükeretlen próbálták rajta mesterségeket; közhiedelemmé vált hogy valamely varáslat ígézte-meg, ’s a’ király kihirdetteté: a’ ki meggyógyítja, a’ királyi kincstárból a’ legdrágább darabot szabadon választhatja jutalomúl magának.

Midőn ezen hírdetést meghallá a’ bagoly, ki ábrándozva ült egy szugolyban, forgatni kezdé nagy szemeit, ’s titokracczélóbb ábrázatot váltta mint valaha.

„Allah akbár! “ felkiálta: „Bezzeg boldog ember lenne az ki ezen gyógyításban szerencsés lesz ha tudná mit válaszszon a’ királyi kincsből. “

„’S mi vélekedésed nagyon tiszteletreméltó bagoly?“ kérdé Ahmed.

„Halld-meg, királyfi, beszédemet. Tudd meg hogy mi baglyokul tudományos egyesületeket alkotunk, és poros homályos dolgok vizsgálására nagyon hajlandók vagyunk. Közelebbi éjen Toledo templomai ’s tornyai körüli széledezésemben egy aggász baglyokból álló társaságot fedeztem-fel, mely gyűléseit tartani szokta egy nagy boltozott toronyban hol a’ királyi kincs tartatik. Itt tanácskoztak ők akkor is azon régi gemmák, ’s drága kövek, arany és ezüst edényeknek, melyek mint minden idők és nemzetek ízlésének tanuji a’ királyi kincsben felhalmozva vannak, állásiról formájiról és az azokra metszett jegyekről ’s irásokról; leghevesebb vitatás folyt pedig bizonyos ereklyék ’s bűbajos eszközökről melyek a’ goth Roderik ideje óta hevernek a’ tárban. Ezek között van egy szandalfa láda, napkeleti munkáju aczél kapcsokkal bezárva, ’s azon valami felírás látszik, titkos és csak kevés tudósok előtt ismeretes betűkkel. Ezen láda ’s az azonn levő felírás a’ társaságot több ülések alatt foglalta-el, és sok komoly vitatásokra adott okot. Midőn én a’ gyűlést meglátogatám, egy nagyon öreg ’s Egyiptomból közelebbről érkezett bagoly ült a’ láda fedelén, ’s hosszas vitatást tartá ezen felírásról, és abban megmútató hogy a’ ládában a’ bölcs Salamon királyszékén volt selyem szőnyeg van; melyet

kétségkívül azon 'sidók fogtak Toledoba hozni, kik Jeru'sálem elpusztulásakor itt kerestek menedéket. "

Midőn a' bagoly aggászi beszédjét bevégezte, a' királyfi egy darabig gondolkozásba merült. „Sokat hallottam“ monda végre: „a' bölcs Eben Bonabbentől, csuda tulajdonságiról ezen szőnyegnek, mely Jeru'sálem elpusztulásakor eltűnt, 's az óta az emberinemre nézve elveszettnek látszott. Kétségkívül rejtett titoknok maradt az a' toledo-i keresztyének előtt. Ha én ezen szőnyeg birtokához juthatok, boldogulásom bizonyos.“

Másnap a' királyfi gazdag köntösét félretevé 's egy pusztabeli arab egyszerű gúnyájába öltözött. Ábrázatjának barna színt ada, és senki sem ismerhetett benne a' fényes bajnokra, ki a' harczjátékon annyi bámúlást 's kedvetlenséget okozott. Pálczával kezében, tarisnyával oldalán, 's egy kis juhászfurulyával ment Toledoba, a' királyi palota kapujához állá 's jelenté magát azon orvosok közzé kik a' királylány gyógyításáért ígért jutalomra törekednek. Az örök veréssel akarák elkergetni onnan, 's ezt mondák: „mit tehet egy koborló arab mint te, oly esetben mely felől az ország legtudósabb orvosai is fejeket hasztalan török?“ De a' király meghallá a' lármat, 's megparancsolá hogy az arabot bocsássák elejébe.

„Hatalmas király!“ így szóla Ahmed: „egy beduint látsz magad előtt, ki élete nagyobb részét a' puszták magányában töltötte.

Tudva van hogy ezen pusztákat démonok 's gonoszlelkek látogatják, kik minket szegény juhászokul magános őrzésinkben elfoglalnak, juhainkba nyájainkba bújnak 's néha még a béketűrő, tevét is dühödésbe hozzák; ezek ellen a' mi varáslatunk a' musika, 's vannak régi nótáink, melyek nálunk nemzetségről szállnak nemzetségre, és mi ezen nótákat sípoljuk 's énekeljük a' gonoszlelkek kiűzésére. En ilyen adományu nemzetségbe tartozom, 's ezen hatalommal telyes erejében bírok. Ha ily nemü varáslat ígézte-meg leányodat, fejemet teszem zálogul hogy az ígézetet elosztatom.

A' király értelmes ember volt, 's tudta mely csuda titkokkal bírnak ezen arabok; ezért a' királyfi biztos beszédje őt reménnyel tölté-el. Legottan elvezeté tehát Ahmedet a' magass, sok ajtókkal elzárt toronyba, melynek legfelső emeletén volt a' királylány szobája. Az ablakok egy folyosó tornácra nyitak, honnan Toledóra 's vidékére kilátás volt. Leplezve voltak az ablakok, mert a' királylány benn feküdt, mint emésztő bánatu beteg ki magától minden enyhülést elútasit.

A' királyfi leült a' tornáczon 's furulyáján elsípolt sok arab nótákat, melyeket Granadában szolgájitól tanúlt volt. A' királylány érzéketlen maradt, 's a' jelenlévő doktorok már csóválták fejeket, 's gunyoló megvetéssel kezdének mosolyogni. Végre fértetvé furulyáját a' királyfi, 's egyszerű nótá-

tával azon 'szerélemverseket kezdé] énekelni, melyekkel levelében indulatját kijelentette volt.

A' királylány megismerte a' szókat — sebess öröm lopódzott szívébe, felemelte fejét 's hallgatódzott; könnyek omlának szeméből 's lehömpölyögtek arczáin, keble lihegni kezdé 's érzései fellázzadának. Örömet kívánta volna hogy az éneklőt elébe vigyék, de a' szüzi szemérem visszatartóztatá. A' király kitalálta ohajtását, 's parancsolatjára Ahmed a' szobába vezetettet. A' szerelmesek okosok valának, csak tekinteteket váltottak, de ezen tekintetek kimondhatlan sokat mondanak-ki. Soha a' musika diadalma telyesebb nem volt. A' rósa visszatért a' királylány pófájira, az elevenség ajákira, 's a' harmatozó fény epedező szeméibe.

Bámúlva mereszték szemeiket egymásra a' jelenlévő orvosok. A' király az arab énekest csudálással elegy tisztelettel szemlélte. „Bámúlandó ifjú!“ így kiálta-fel: „ez után te léssz udvarom első orvosa, soha sem élek más orvosszerrel éneken kívül. Most pedig fogadd-el jutalmadat, a' legdrágább darabot kincstáromból.“

„Ó király,“ felele Ahmed: „aranynak ezüstnek drágakőnek előttem nincs becse. Egy ereklye van kincstáromban, mely azon Mozlemekről szállott rád kik valaha Toledót bírták — egy szandalfa láda, 's abban egy seiyem szőnyeg: add nekem ezen ládát, 's meg vagyok elégedve.“

Minden jelenlévők bámúltak az arab sze-

rény kívánatán, 's méginkább midőn a' ládát előhozák 's abból a' szőnyeget kivették. Szép zöld selyemből volt az, és 'sidó 's chaldeai betűkkel beírva. Az udvari orvosok egymásra tekintettek 's vállvonitva mosolygának ezen új orvos együgyűségén, ki ilyen csekély jutalommal megelégszik.

„Ezen szőnyeg“ monda a' királyfi: „valaha bölcs Salamon királyszékét borította; megérdemli hogy a' szépség lábaihoz tétessék.“

E' szókkal kiteríté azt egy ottoman alá melyet a' tornácra a' királylány számára hoztak volt; azután arra üle Aldegonda lábaihoz, 's így szóla:

„Ki akadályozza-meg azt, a' mi a' végezet könyvében írva van? Nézzétek, a' csillagászok jövendölése betelyesedett. Tudd-meg király, leányod és én egymást titkon régóta szeretjük. Ismerd-meg bennem a' szerelem - szarándokot.“

Alig jövének-ki ezen szók ajakin, midőn a' szőnyeg a' levegőbe emelkedék 's Ahmedet és Aldegondát elemelé. A' király és orvosok meredt szemmel, eltátott szájjal bá-méskodtak utána, míg majd egy fejer felhő keblén a' szőnyeg csak egy pontocskának látszék, 's végre az ég kék boltozatján eltűnék.

A' király szörnyü haragba jött, 's hivatá kincstartóját: „Miként engedél“ így kiálta neki: „egy pogányt oly csuda talizmán bírtokához jutni?“

„Uram király, nem ismértük erejét, 's a' ládán lévő írást nem tudtuk elolvasni. Ha

az valóban a' bölcS Salamon királyszékén volt szőnyeg, úgy varás erővel bír, 's tulajdonosát a' hova kívánja oda viszi-el a' levegőben.

A' király hatalmas hadat gyűjtte, 's Granada ellen indult a' szőkevények üldözésére. Útja hosszu 's fáradságos volt. A' határszél-nél megállította sergét, 's követet küldött leánya visszakívánására. A' granadai király egész udvarával elejébe jött. A' királyban töstént ráesmert a' gyógyító énekesre, mert Ahmed atya halála után királlyá lett 's a' szép Aldegondát szultánnéjává tette.

A' keresztyény király nem sokára könnyen lecsendesedett, midőn látta hogy hitvallását leánya megtartotta: nem azért mint-ha különös kegyes lett volna, de a' vallás, az uralkodó előtt, mindég a' büszkeségnek 's etikettének nevezetes tárgya. Véres ütközetek helyett tehát mulatságok vendégségek tartatának; melyék után a' király telyesen megelégedve tért vissza Toledóba, hol az ifju pár bölcS országlását költsönös szerelem 's boldogság keblében folytatá.

Meg kell jegyezni, hogy a' bagoly és papagáj a' királyfit, napi rövid utakban, Toledóból haza kísérték; amaz éjjel utazott és nemzetsége sok ősi birtokaiban megszállott, 's mulatott; ez minden város vidám társasági köreiben, holcsak általutazott, tündököltette jártosságát, ügyességét.

Ahmed háládatosan megjutalmazta mindkettőnek szarándoksága alatt neki tett szolgálatjait. A' bölcSesség madarát első minis-

terévé nevezte, 's a' papagájt czeremonia mesterévé tette. Szükségtelen említeni, hogy soha ország bölcsebben kormányozva, udvar pontosabb rendben tartva nem volt mint az Ahmedé.

Szép n. Post.

Franciaországi némely büntető törvények, más szokottabb büntetés nemeket kiesmértető törvényekkel.

(folytatás).

b) A' hamisító hivatalbéliek ellen.

145-ik Cz. „Minden hivatalbéli (fonctionnaire) vagy közöntiszt*) (officier public)

*) köz teszen:

a) mint substantivum, intervallumot, 's némelyek szerint még spatiumot is, de ezen utolsót ítéletem szerint hibáson.

b) mint adjectivum 1-szor intermediust p. o. közfal, 2-szor Communist p. o. köz erdő 3-szor aljast p. o. közkatona, közkenyér 4-szer publicust p. o. köz társaság, közkereset, közfelperes etcet. —

c) ragasztékkal 1-szor közép = Centrum, Mitte. 2-szor köz el = prope 3-szor közölni = α , communicare β , közbe venni, p. o. közölni a' vágást. 4-er közönység = publicum, ennek tórsöke közön publicus, és a' köz igen sokat és igen különbözőket jelentvén, helyesen gyakoroltathatik a' közön publicus helyett, 's e' szerint lenne közönölni publicare, közönlő publicans, közönlén y publicatum, közönélység publicitas 'sat. — Si quid novisti rectius istis — etc.

lic) ha hivatalja gyakorlásában, *hamisítást* követett-el (a u r a c o m m i s u n f a u x).

Akár hamis alírások által,
 Akár megváltoztatása által, az okleveleknek (a c t e s), irományoknak, és aláírásoknak,

Akár személyek cserélése (s u p p o s i t i o n) által [t. i. egyet más helyett adván-ki.]

Akár a 'jegyzőkönyvek' (r e g i s t r e s), vagy más közön oklevelekbe irt, vagy közbe szúrt irások által, azoknak elkészítésök vagy bérekesztésök után, *örökös kényszerített munkákkal* lakol."

146-ik Cz. „Hasonlólag, *örökös kényszerített munkákkal* büntettetik minden hivatalbeli vagy közöntiszt, ki *hivatalas irásait* készítvén, annak beljét (s u b s t a n c e) vagy környületeit *csalárdul elfacsarta* (f r a u d u l e u s e m e n t d é n a t u r é), [' s a ' t.]"

c) A' hivatalbeliek megvesztegetéséről, 's azoknak részre hajlásokról.

177-ik Cz. „Minden közön hivatalt viselő [' s a ' t.] a' ki ajánlásokat vagy ígéretek fogadott-el (a g r é é), vagy ajándékokat vett, azért hogy valamely hivataljához tartozó, ha magában törvényes is, de fizetéssel nem járó lépést megtegyen, pellengérral (c a r c a n) [szégyen hely Pranger] büntettetik, 's két annyi birságot fizet, mint a' mennyit az elfogadott ígélet, vagy kézhez vett aján-dék tett; úgy mindazonáltal hogy a' mon-

dott bírság 200 franc-nál kevesebbre ne menjen.“ — ['s a' t.]

178-ik Cz. „Mikor a' megvesztegetés gonosztetti olyan tárgyban, mely a' pellengérnél nagyobb büntetést húz maga után, esik, ez a' nagyobb büntetés találja a' vétkeket.“

179-ik Cz. [r. kv.] Az *ijesztő, erőltető* vagy *megvesztegető ügy büntetetik mint az általa elcsábított hivatalbeli.* —

„Mindazonáltal hogyha az erőltető vagy vesztegető probatételnek nem lett semmi következése, úgy ezen kísértők, csupán, legalább három, legfeljebb hat hónapi fogság, és száz francról három százra mehető bírsággal büntetnek.“

[E' szerint a' hivatalbelinek erősebb vagy gyengébb karaktere után mérődik a' kísértőnek kisebb vagy nagyobb büntetésreméltó volta. — Jó é ez így? ha igen: miért és mennyiben?]

180-dik Cz. [r. kv.] A' vesztegetésre használt pénz, azon helységnek melyben a' vesztegetés történt, kór, és gédházának *) (hospice) adódik.

[Tehát nem a' megilélő veszi magának.]

187-dik Cz. „Ha egy gonosztetti tárgyban *ítelő bíró* (juge) vagy *hitelt bíró* (juré **) az, a' ki magát megvesztegetetni en-

*) Ettől a' szótól gédelgetni, és teszen olyan házat melyben a' magokkal jötehetetleneket a' közönkönyörületesség hőtig gédelgeti vagy gédli. —

**) Ezen hitelt bírák' ítéletök' módjáról szándékozom, ha mostani közlésem kedvet találna, egy

gedte, akár hasznára, akár kárára a' bévád-
lottnak, a' 177-dik cikkelyben parancsolt
bírságon kívül, elzáratással büntetetik.“

182-dik Cz. „Ha a' megvesztegetésnél
fogva terheesebb büntetés mondatott az elzá-
ratásnál, az a' büntetés, akármilyen legyen
is az, találja a' megvesztegetett bírót, vagy
hiteltbírót.“

[a' bírāja megvesztegettetése miatt meg-
terhelt bévádottak büntetése nem könnyi-
tetik é meg? én azt hiszem hogy meg; de
kifejezve nem találtam. —]

185-dik Cz. „Minden ítélőbíró vagy kor-
mányzó (administrateur) a' ki hatá-
rozását, vagy hajlandóságából az egyik fél
mellett, vagy gyűlölségből ellene teszi, hi-
vatalszegés vétkébe (forfaiture), esik és
*polgári levéttetéssel (dégradation civi-
que) büntetetik.*

[Ezt hogy tudják törvényes bizonyos-
ságra hozni?]

d) A' hivatalbeliek húzavonájáról,

174-dik Cz. [k v.] Minden hivatalbeli,
nevezetesen a' közön jövedelmek szedői, ha
húzavona (concussion) vétkébe esnek,
akár parancsolat által, akár másképpen vé-
vén fel, adóba, vámba, 's több e'félékbe,
vagy bérbe, (salaire) vagy tartásba, [in-
tertentio] tudva, valamit tartozáson feljül,

rövid de hiteles felvilágosítást terjeszteni a' N. Tár-
salkodó olvasói elébe.

vagy éppen nem tartoztat, büntettetnek: a' tisztt elzárattással; eszköze legalább két, legfeljebb öt évi fogsággal.

A' vétkesek azon feljül, bírsággal, legalább tizenkettőt, 's legfeljebb negyedit fizetik annak a' mit visszatérítés (restitution) és kárpotlékul (dommage-intérêts) kell fizetniük.

[Figyelmet érdemel hogy a' francziák a' húzavonát, csikarást, concussionnak nevezik.]

175. dik Cz. " Minden hivatalbeli, minden közöntiszt, minden dolgavivője (agent) az igazgatásnak, a' ki akár nyilván, akár titkos úton, (par actes simulés) vagy más neve alatt, (par interposition de personnes) akármiféle nyereséget [hasznot] (intérét) húzott vagy elfogadott, olyan hivatali tettek (actes), oda ítélesek (adjudication) [árráverés, haszonbérbeadás, részkiszakasztás 's a' t.] munkálatok (entreprises) [munkák, építések, kereskedések 's a' t. indítása, szegődése 's a' t.] vagy sáfarkodásokban (régie) [jövedelmet hajtó jóknak, birtoklójoknak hasznára gondviselése, administrálása] melyeknek vitele vagy felügyelete, akár egésziben akár résziben, az ő hivataljához tartozik, vagy tartozott, a' hivatali tett idejekor, büntettetik, legalább hat hónapi és legfeljebb két évi fogsággal, és egy bírsággal, mely nem mehet többre negyedinél, sem kevesebbre tizenkettődinél a' visszafizetések és kárpotlásoknak.

Ezenfeljül örökre alkalmatlannak ítélt-

ük akármilyen közön hivatalt folytathatni.“

['s a' t.]

176-ik Cz. „Minden katonai osztályok', (divisions) départementek', erősségek'*) és városok fővezére (commandant), minden fő-vagy alispány (préfet), a' ki azon helyek kiterjedésében, melyek felett hatalmat gyakorolhat, akár nyilván, akár titkos úton, vagy más neve alatt, kereskedést folytathatna, más gabona és liszt nemekkel; más borokkal és italokkal, mint a' melyek jószágaiból bėjöttek, büntettetik legalább ötszáz, legfeljebb tíz ezer franc birsággal, és az ezen kereskedésre tartozó termékek' elvételével.“

e) A' hivatalbelieknek nem tiszti kötelességeik ellen tett vétkeik' büntetése.

198-ik Cz. „Kivéven azon eseteket, melyekben a' törvény különösen kiszabja vétkeik' vagy hibáiknak büntetéseit, azok közülök, kik más olyan vétkek vagy hibákban részesedtek, melyekre a' felügyelés és zabolázás kötelességökben állott; következendő módon büntetődnek:

Ha politziai fenytés alatti hiba (délit de police correctionnelle) forog fen; a' terhesebbjít (maximum) szenvedik azon büntetésnek, mely az olyan nemü hibákra mondódik;

*) Nem fellegrárok; mert vannak sok erősségek melyek nem fellegrárok, (mint például az Antwerpeni is.)

Ha pedig sújtó (afflictive) büntést vonó vétkek forognak fen, úgy ítéltetnek

Elzáratásra, ha az a' véték minden más vétkesre számkivetést (bannissement) vagy pellengért húzna;

Ideigleni kényszerített munkákra, ha a' véték minden más vétkesre elzáratást húzna;

És örökös kényszerített munkákra, ha a' véték minden más vétkesre elköltöztetést (déportation) vagy ideigleni kényszerített munkákat húzna.

Ezen eddig eléadott eseteken túl a' közönséges büntetéseket hordozzák terhesítés nélkül

[Franciaország nem kívánatos lakhely a' gonosztévőknek, és benne vetett bizodal-
mat rosra használóknak; költözzenek azok.
ha jó kell, máshová. —]

II. A' fennebbieknek jobban megérté-
sére szolgáló törvények.

1-ső Cz., Azon törvénszegés (infraction) melyet a' törvények politziai büntetésekkel büntetnek, rendszegés, (contravention).

Azon törvénszegés melyet a' törvények fenyítő [jobbitó] (correctionnelle) büntetésekkel büntetnek, hiba [v. bün] (débit).

Azon törvénszegés melyet a' törvények sújtó vagy gyalázó (afflictive ou infamante) büntetéssel büntetnek *détek* [vagy gonosztett] (crime)

[Ezen osztályozás (classificatio) figyelemre méltó]

2-ik Cz. „ Minden valami *vétekre tett probatétel*, mely külső tettekkel mutatkozódott, és végrehajtásának kezdetétől követtezett, ha az csak történetes vagy a' cselekvő akaratjától nem függő környülményektől függesztetett-fel, vagy esett-el céljától, úgy nézetik mint maga a' vétek.“

[Hogy egyezik ez a' c, alatt feljebb e-léadott 179-ik czikely második részével? —]

6-dik Cz. „ A' gonosztetti [véteki] (criminelle) tárgybeli büntetések vagy sújtók és gyalázók, vagy csak gyalázók.“

7-dik Cz. „ A' sújtó és gyalázó büntetések [terhességök rendje szerint]

1-ször *Halál*;

2-szor *Örökös kényszerített munkák*;

5-szor *Elköltöztetés*; (deportation)

4-szer *Ideigleni kényszerített munkák*;

5-ször *Elzáratás*; (reclusion)“

8-dik Cz. „ A' gyalázó büntetések:

1-ször *Pellengér*; (carcan)

2-szor *Számkivetés*; (bannissement)

3-szor *Polgári levettetés*. (dégradation civique)“

9-dik Czik. „ A' fenyítő tárgyi (en matiere correctionelle) büntetések: — 1-ször *Ideigleni fogság* egy fenyítő házban; (lieu de correction) — 2-szor *Ideigleni megfosztás* (interdiction) *némely* polgári (civiques) házaifui (civiles) vagy familiai *jusoktól*; 3-szor *Birság*. (amende)“ — (folytat. követk.)